

YOSHLAR O'RTASIDA JINOYATCHILIKKA QARSHI KURASHISH

*Baxtiyorov Nurmuhammad Temur o'g'li**Toshkent davlat yuridik universiteti**huzuridagi M.S.Vosiqova nomidagi akademik**letsinying 2.14-guruh o'quvchisi***Annotatsiya**

Ushbu maqolada yoshlar o'rtasida jinoyatchilikning kelib chiqish sabablari, unga ta'sir etuvchi ijtimoiy, psixologik va iqtisodiy omillar hamda jinoyatchilikning oldini olish yo'llari tahlil qilinadi. Shuningdek, ta'lim muassasalari, oila va jamiyatning bu boradagi o'rni yoritib beriladi. Maqola litsey o'quvchilari uchun sodda va tushunarli ilmiy-uslubda bayon etilgan.

Kalit so'zlar: yoshlar, jinoyatchilik, profilaktika, huquqiy madaniyat, tarbiya, ijtimoiy muhit, nazorat, ma'naviyat, ta'lim, oila

Kirish

Bugungi kunda yoshlar o'rtasida jinoyatchilik muammosi dunyo miqyosida dolzarb masalalardan biri hisoblanadi. Har qanday jamiyatning kelajagi yosh avlodga bog'liq. Shu sababli yoshlarning huquqbuzarlik va jinoyatchilikka moyilligini kamaytirish, ularni to'g'ri yo'lga yo'naltirish muhim vazifadir.

Yoshlar jinoyatchiligi nafaqat huquqni muhofaza qiluvchi organlar, balki oila, ta'lim muassasalari va keng jamoatchilik zimmasidagi mas'uliyatli vazifadir.

Yoshlar jinoyatchiligining asosiy sabablari

Yoshlar o'rtasida jinoyatchilik kelib chiqishiga turli omillar sabab bo'ladi:

Birinchidan, oilaviy muhit. Oilada yetarli nazorat va tarbiya bo'lmasa, farzand noto'g'ri yo'lga kirib qolishi mumkin. Ota-onaning befarqligi yoki doimiy nizolar bolaning ruhiyatiga salbiy ta'sir ko'rsatadi.

Ikkinchidan, ijtimoiy-iqtisodiy omillar. Ishsizlik, moddiy qiyinchiliklar ayrim yoshlarni noqonuniy yo'llar bilan daromad topishga undashi mumkin.

Uchinchidan, salbiy muhit va noto'g'ri do'stlar ta'siri. O'smirlik davrida tengdoshlar fikri kuchli ta'sir ko'rsatadi. Yomon guruhlar qo'shilish jinoyatchilikka olib kelishi mumkin.

To'rtinchidan, huquqiy savodxonlikning pastligi. Ko'plab yoshlar o'z huquq va majburiyatlarini yetarlicha bilmaydi.

Beshinchidan, internet va ommaviy axborot vositalarining salbiy ta'siri. Zo'ravonlikni targ'ib qiluvchi materiallar yosh ongiga salbiy ta'sir ko'rsatishi mumkin.

Jinoyatchilikning oldini olish yo'llari

Yoshlar o'rtasida jinoyatchilikni kamaytirish uchun quyidagi chora-tadbirlar muhim ahamiyatga ega:

Birinchidan, oilada sog'lom muhit yaratish. Ota-onalar farzandlari bilan doimiy muloqotda bo'lishi, ularning muammolariga befarq bo'lmasligi zarur.

Ikkinchidan, ta'lim muassasalarida huquqiy tarbiyani kuchaytirish. Litsey va maktablarda huquqiy bilimlarni oshirishga qaratilgan darslar va tadbirlar tashkil etilishi lozim.

Uchinchidan, yoshlarni sport va madaniy tadbirlarga jalb etish. Bo'sh vaqtni mazmunli tashkil etish jinoyatchilikning oldini oladi.

To'rtinchidan, profilaktika inspektorlari va psixologlar bilan hamkorlikni kuchaytirish. Muammoli yoshlar bilan individual ishlash samarali natija beradi.

Beshinchidan, yoshlar bandligini ta'minlash va kasb-hunarga yo'naltirish. Mehnat bilan band bo'lgan yosh jinoyat sodir etishga kamroq moyil bo'ladi.

Xulosa

Yoshlar o'rtasida jinoyatchilikka qarshi kurashish – bu faqat jazolash emas, balki tarbiya, tushuntirish va profilaktika ishlari orqali amalga oshiriladigan jarayondir. Oila, ta'lim muassasalari va jamiyat hamkorlikda ish olib borsa, yoshlar jinoyatchiligini sezilarli darajada kamaytirish mumkin. Eng muhimi, har bir yoshning qalbida vatanparvarlik, ma'naviyat va qonunlarga hurmat tuyg'usini shakllantirish zarur.

Foydalanilgan adabiyotlar

1. O'zbekiston Respublikasi Konstitutsiyasi.
2. O'zbekiston Respublikasi Jinoyat kodeksi.
3. Karimov I.A. Yuksak ma'naviyat – yengilmas kuch. Toshkent.
4. Ziyomuhamedov B. Huquqshunoslik asoslari. Toshkent.
5. Abdurahmonov Q.X. Yoshlar siyosati va ijtimoiy himoya masalalari. Toshkent.